

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XX. Eiusdem in inferioribus partibus diuisio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

parentis partitio fuit; vt iusta esset minimèq. inuidiosa alimenti distributio: atq. omnes partes tum interioris tum exterioris irrigarentur quam optime; dum totus sanguis ad iugulum deriuatus in duos magnos riuos, dextrum ac sinistrum, diuideretur; & vterq. mox in quatuor riuulos scinderetur, quorum duo ad brachia defluerent, toridem ad caput ascenderent. Hoc enim rationi maximè consentaneum erat. Porrò de his omnibus vniuersè dici potest, æquum omnino fuisse, vt eæ, quæ ampliores erant & maiores, in plures scinderentur ramos; axillaris in brachio, iugularis exterior in partibus superioribus. Plus enim & venalis substantiæ & sanguinis habebant, quod in plures riuulos deduci posset.

Jugularis interior.
Plexus mirabilis.

Jugularis exterior.

Jugularis interior post tenuiores hinc inde furculos, cum ad caluariam venit, bifariam scinditur, & caluariam subit. Ibi admittibilem plexum velut contextum rete considerauit Galenus. Deinde plurimis ac mitis modis per meninges, cerebrum, omnèque interiores partes dispergitur. Exterior verò non eodem semper modo se habet. Plerumque ad fauces vsque progreditur integra, exiguis ramulis in musculos cutemque proximam distribuitis. Nonnumquàm in medio longitudinis colli duos fundit ramos, in priora vnum, alterum in posteriora, sursum sensim reptantes. Interdum in ipso initio propè clauiculam diuiditur; cuiusque rami ad fauces quandoque rursum coeunt & post iterum separantur: in alijs numquàm amplius sese contingunt. Vt cumque habeat, cum ad fauces ventum est, sub aurium sede ad oris interiora & duram cerebri meningem dirigit sobolem: reliquum in faciei, temporum, aurium, & capitis totius cutem ac musculos disperfat.

Humeraria.

Interim humeraria ex superiori humeri parte descendens, pluribus ramulis ad ceruicis cutem externòque musculos, ad gibbam scapulae sedem, ad lumen humeri cutem ex porrectis, in exteriorem brachij regionem excurrit: neque ad articulum vsque cubiti nisi tenues ramos in cutem musculosque disseminat. In cubito autem trifariam diuiditur. Primus ramus tenuissimus est nec semper cernitur. Is quibusdam illius regionis musculis offertur. Alter obliquè ad medium cubiti descendit, & cum axillaris ramo coniungitur. Tertius omnium præcipuus ad superiorem ascendit sedem. Vnde ad exteriorem partem sensim declinans in circumiectam cutem infigit furculos. Moxque ad brachialis radicem alteri axillaris ramo copulatus ad externam partem sese proripit; & in aliquot demum discussus ramulos in paruo & anulari digitis absoluitur.

Axillaris.

Quæ autem axillaris sæpè nominata est, inferiorum brachij regionem ingressa nonnullas primùm ad proximos musculos edit soboles. Primam ex superiori sede, statim atque brachium ingreditur; respondentem illi, quam ex inferiori regione ad glandulas mittit locis illis contentas. Alteram post ex posteriori parte. Terciam nobiliorum ex superiori latere ad externum vsque brachij tuber obliquè descendente. Deinde in duos grandes truncos tota scinditur. Quoniam alter per medium brachium fertur inter duos cubitum flexentes musculos; ad quos aliquot spargit furculos. Sed post ad eos perueniens, qui digitos flexunt, in duas diuiditur partes, quæ non magno

perè distantes internam ad eunt manum: tumque in ea tum in digitis absumuntur, duplici singulis digitis inserta prole. Alter verò ad inferiorem brachij regionem progreditur. Cùmque ad inferius ferè tuber accesserit, insignem & prægrandem ramum obliquè mittit ad medium cubiti descendente; & cum humerariæ ramo, de quo paulò antè dictum est, ita coit, vt vna quædam fiat vena, quæ propterea Communis appellatur, quòd ex illa duplici coalescat. Media etiam & vulgò Mediana dicitur, quòd ex media brachij regione prodeat. Hæc mox ad superiorem cubiti partem ita dirigitur, vt radium tandem transcendat; aliquot tamen antea relictis ramulis. Sed antequàm attingat brachiale, venulam flexit ad internam illius sedem: reliquum interpollicem & indicem assurgens totum in manu & digitis disperfat.

Communis, et Mediana.

At axillaris illa, à qua ad hanc communem defleximus, accedens ad tuber ramos aliquot abunde promit; quorum aliqui ad manum vsq. excurrunt. Sed & ramus ille, quem ab axillari hac deflente dixi Communem hanc cum humeralis ramo constituere, alium plerumq. in medio progressu ramulum mittit per brachij longitudinem hinc inde furculis auctum; & ad brachiale vsque ac manum ipsam descendente: vbi demum cum axillari reliqua post multas minutiores diuisiones terminatur.

Axillaris.

EIVSDEM IN INFERIORIBUS PARTIBUS DIUISIO.

CAP. XX.

Lter verò truncus, qui deorsum flexitur, vbi primùm ex corde prodit, à posteriori parte insignem ramum ad cordis posteriora & sinistrum latus antorsum contorquet. Qui quoniam coronæ modo basim eius vniuersam vngit, *scilicet, aia*, hoc est coronalis vena nominatur. Hæc in plurimos conum vsq. diducta furculos totum cordis corpus abudè irrigat: quippè naturale cuiq. est sibi primùm, deinde cæteris prouidere. Ab ea enim contento sanguine nutritur: non ab eo, qui dextro sinu ad spiritum duntaxat gignendum suscipitur. Optimèq. factum est, vt hæc vena non ex ascendente, sed ex descendente trunco deduceretur. Quoniam ita æquum fuit totius corporis sustentatione in duos illos truncos distribuere, vt superiores alter, alter inferiores omnes corporis partes nutriet: cordis autem tota substantia comparatione superioris illius orificij, vnde duo producuntur trunci, ad inferiores partes pertinet.

Coronalis.

Postquam igitur cordi satis prouisum fuit, ad septum vsq. integra descendit vena inter septentibus membranis & pulmonum fibra suffulta. In septo duas relinquit propagines; quæ non solum in ipso multifaria sparguntur, sed ad interseptentes quoque & cordis inuolucrum sese dilatant. Tum perforato septo iecur subit. In quo plurimos edit in omnem partem ramulos; quibus sanguinem in eo membro genitum ad magnum adducat truncum, vt per vniuersum corpus mox eum distribuat. Postquam minimè interrupta per *scilicet, iecoris* corpus ad inferiora descendens, tenidem primùm ad sinistrum latus mittit ramum adiposum dictum;

Adiposa.

Emulgentes.

qui in renis tunica adipe plurimo circumfusam extenditur. Deinde paulo post duas illas prægnâtes venas ad renes deriuat, suam cuique distribuens, quas vulgò Emulgentes dicunt, quòd feròsum emungant sanguinem & ad renes deferant. Interim ex emulgentis dextera superiori parte ramulus ad illius renis tunicam producit, quo ipsa quoque nutrimentum capiat. Ita ferè res habet, quia ferè rem dexter sinistralatior est. Quod si quando elatior sinister sit, contra etiam sese habebunt venulae, quae illorum tunicas nutriunt: dextra inquam ex trunco Cauae ducetur, sinistra ex emulgente. Rarò autem ex Caua ambæ promuntur. Rursum ex inferiori sinistra emulgentis parte seminalis ad sinistram venula, cui interdum etiam à Caua paulo post propago adiungitur; & altera ex anteriori Cauae trunco non multò sub emulgente ad dextrum testem (quam ob causam dextrum semen calidius & fecundius, sinistram feròsius & frigidius esse creditur) vtrinque serpunt in maribus. In foeminis secus, ut suo loco aperiam.

Seminales.

Lumbares.

Iliacae.

Sub renibus verò idem ipse, qui ad descensum recta pergit, magnus Cauae truncus plures ex inferiori parte, qua vertebris infidet, venulas fundit lumbares per vertebras ad medullam spinam, musculòsque vertebris circumiectos; vnde ad abdomen vsque aliae ascendunt. Denique vbi ad sacri ossis extremum peruenit, in duos magnos scinditur ramos iliacos dictos, qui in duo crura prolabantur. Hi statim in ipsa scissione ab exteriori latere ad lumborum carnes venam emittunt, quae post in peritoneum & abdominis musculos distribuitur. Et soboles quasdam ad superiora sacri ossis foramina instratòsque illi musculos. Post in duos scinditur ramos. Quorum minor & interior propagines habet, tum ad inferiora eiusdem ossis foramina, ad musculos & cutem, ad vesicæ fundum & ceruicem, pudendumue, & in foeminarum vteri fundum & collum. Tum ad exteriores ilium ossis musculos, ad os pubis, ad clunium cutem, aliasque partes.

Maior verò & exterior ad crurum accedens, ex superiori parte, qua peritoneum perforat, sobolem ad ipsum & abdominis musculos ac cutem extendit: atque ab hac non procul aliam ex inferiori regione ad pudendi involucrum, & scrotum. Deinde insignem valde propaginem per interiorum femoris tibiaeque sedem sub cute ad interiorum vsque malleolum & pedis superiora digitosque deducit; non paucis in progressu relictiis ramis, qui tamen non iidem semper in omnibus conspiciuntur. Huic è regione in exteriori parte minor alia respondet ad anteriorem coxendicis articuli sedem, musculos, & cutem. Tum verò tibiam mouentibus musculis còspicuum offert ramum, qui ad cutem quoque penetrat: aliumque maiorem cuidam femur mouenti, qui ad alium tibiae motorem deriuatur: minoresque alios nonnullos, alios paulò maiores, omnes verò in circumiectas femoris, tibiae, suraeque partes. Vbi verò in duos magnos, sed impares ramos dirimitur, minor est exterior, & obliquè descendens non multò post, ramulo anterioris genu regionis cuti ex postrecto, utas illic in partes finditur. Interior ad pedem mouentes musculos, vsque ad exteriorum ferè malleolus: & exteriorum ad cutem tibiae, malleoli, & superioris pedis partes: vbi cù

A aliarum quoque venarum furculis vario modo implicatur. Maior autem & interior dum recta deorsum tendit, grandem mittit sobolem, quae internam tibiam, non nihil tamen versus posteriora, & in aliquot dissecta furculos, ad internum calcis & pollicis locum descendit. Deinde post hanc ad idem lateram ad pedis motorem musculum, nec longius multò. Tum ad anteriorum laterum aliam, quae inter tibiae os & fibulam musculòsque anteriorum illam regionem occupantes descendit; & nonnullis ad illos in descensu proiectis furculis, in superiori demum pedis sede ad eos se fissit musculos, qui in externum laterum digitos trahunt. Quod verò totius trunci superest, inter musculos ad pedem properat eumque inter calcem & interiorum malleolum subit; & post in digitos absumitur, bonis ferè ramulis in singulos distributis. Haec est totius venae Cauae series ex diligenti & accurata dissectione collecta.

VENAE PORTAE CVM CAVA ET
Corde coniunctio: multiplexque distributio.

CAPVT XXI.

C Actenus ostensum est, quo modo venae omnes illae, quae per totum corpus detrauantur ex Caua, reducantur ad cor tanquam ad fontem & originem primam. Est enim ea, quae inferioribus partibus continetur, reuocentur primò ad iecur, cum tamen illae, quae sunt in capite, brachijs & thorace, veniant ad cor; facilius multò est & rationi magis consentaneum à iecore ad cor, quam à corde ad iecur progredi. Tum quia cor diuinius esse membrum, quod iecori quoque dominatur. Tum quia in hoc arteriarum exemplum sequimur, quae illuc vniuersa reducitur. Tum verò etiam quia nulla est in iecore interruptio venae, nullum finis vestigiù, ad quod fistamus: cum in corde cuius sit manifestissimum, qui veritatem querere, non omninò proteruite ac pertinaciter agere velit.

De sola igitur Porta dicendum superest, quam potissimum Galenus sententiae suae praesidiù esse voluit; eam iactans ad iecoris cauum ita pertinere, ut nullo modo possit ad cor reduci. Ego verò primò illi arterialem venam & venalem arteriam obijcio: quarum altera vsus, altera corpus & substantiam venae habet. Vtramque enim vehementer ab ipso peto ad iecur deduci. Sanè alteram, quae maximè substantiam habet venae vel eò consentiète certum est ex sinistro cordis sinu oriri. Altera verò, ut non est cum Caua coniuncta, sed ita ex sinu dextro procedit, ut inter vtramque non exigua cordis portio intercedat; sic minimè potest ad Cauam & inde ad iecur reduci; sed ad cor tota consistit. Deinde Portam quoque, cum corde optimè copulari atque ad idem principium pertinere affirmo: non peritissimos solum dissectores, sed Aristotelem quoque secutus in cap. 18. lib. 1. de animalium historia, & cap. 4. lib. 4. de partibus. In altero enim loco, Vena, inquit, quae à maiore proficiscitur, iecur transigit, quae Porta appellata iecoris habentur. In altero, Mesenterium membrana & ipsum est pertendens continua ab intestinis ad venam vsque maiorem & aortam, plena venarum multarum atque frequentium, quae